

nu de gunst der menschen hem begon te ont-
vallen, een andere en betere gunst meer en meer
begon te kennen, namelijk die des Heeren, van
welke we zingen:

„Uw gunst sterkt meer dan de uitgezochte
spijzen.“

Zoo had hij dan een troost en sterke, die
de menschen hem evenmin konden geven als
rooven. En zulk een bemoediging en ondersteu-
ning behoefde hij te meer, daar hij in zijn gezin
althans in 't eerst tamelijk alleen stond. De
huisvrouw toch, schoon niet ongenegen naar
haar man te luisteren, zag met groote bezorg-
heid dat de zaken minder vlotten; vooral ter
wille harer kinderen greefde haar dit. Zooveel
mogelijk trachtte zij den vrede te bewaren en
goede vrienden te blijven met allen, ook met
den priester. De kinderen zond zij trouw ter
school en ter leerling, in de hoop dat zoo althans
geen afgeheele afkeerigheid van haar man en
zijn gezin het einde zou wezen.

Meermalen sprak zij ook met haar man over
de dingen die hem het hoogst waren, en dan
gevoelde ook zij toch diep de kracht der waar-
heid, die uit zijn woorden of liever uit het Woord
des Heeren sprak. Wat haar echter aanvankelijk
het meest troost was de groote verandering, die
zij bij haar man opmerkte. Meenden de men-
schen dat hij van Gods geboden afweek en een
slecht Christen was geworden, zij bespeurde hoe
hij juist veel meer over den Heere God en Zijn
dienst sprak dan ooit te voren. Voeger was hij
zeer vroolijk van aard geweest en dat bleef zoo.
Maar zijn vroolijkheid was toch een andere dan
vroeger en meer een blijmoedigheid die ook
niet, gelijk weleer zoo vaak, verloor, wan-
neer 't een of 't ander tegenliep. Ook werden
lafe en soms onkiesche gezegden en grappen
in de werkplaats niet meer geduld, en was de
omgang van haar man met de wereld daar bui-
ten zoo, dat zelfs de vijanden er niets op kon-
den aanmerken.

AAN VRAGERS.

We hebben, gelijk we reeds met een enkel
woord zeiden, van verschillende kanten gelij-
kijdig vragen gekregen over de dieren in het
paradijs, hun leefwijze, de dood onder hen enz. enz.
Later kwam daarover nog meer.

Het zou heel mogelijk zijn en ook veel te veel
plaats eischen, dat alles hier uitvoerig te behan-
delen. Daarom stellen we den vrienden en vrien-
dinnen voor, dat ze eens eerst over vier vragen
nadenken en onderzoeken, die wij hun willen
stellen?

1. Wat beduidt het woord *dood* bijv. in
Gen. 2: 17?

2. Heeft dit woord voor het dier dezelfde
betekenis als voor den mensch?

3. Waarop wijzen ons de rokken van vellen,
waarmede de Heere God de eerste menschen
bekleedde?

4. Staat ergens in den Bijbel dat de slang
vroeger op poeten liep?

Als dit nu goed overwogen is, en we er
eens van hooren, valt het gemakkelijker verder
te praten.

HOOGENIEK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Wat doet zij met Mijne schapen?

Wie vraagt dat? Dat vraagt de Koning aller
Koningen, die aanstaande Rechter over levenden
en dooden. Dat vraagt Hij die op den wereld
troon is verheven om allen onrechtmatig ver-
drunken recht te doen en bunne verdrukken,
ook dezer medelieplighen, te verrijzen.

Dat vraagt Hij die alle volken, en alle zie-
len, zich ten eigendom gekocht heeft met Zijn
eigen Bloed; Hij wiens Kijkswet bevestigt al dien
volken en zielen het Evangelie des Kruises te
verkondigen en hen te laten deelen in al de
zegeningen door Hem op dat Kruis voor allen
verworven; Hij wien het Boek van Gods eeuwige
Raadsbesluiten is ter hand gesteld om in Zijn
regering al die Raadsbesluiten tot verwezenlij-
king te brengen.

Wie zijn die schapen waar de Heere zoo drin-
gend naar vraagt? Dat zijn alle onrechtmatig
verdruken, ook alle onschuldig veroordeelden
wien geen recht gedaan wordt, en dat zijn aller-
eerst en meest degenen die, uit heidensche vol-
ken tot Zijne duurzame gemeente toegetre-
den, om hun belijdenis worden verdrukt of ge-
plaagd, en niet of niet naar eisch worden be-
schermde en geholpen door de machthebbenden
binnen die zelfde gemeente welke hunne macht,
ook daartoe, van Hem zelf ontvangen hebben.

Hoe vaak reeds is openlijk geklaagd over
het treurig bestaan van een menigte dergenen
die uit het volk der Javanen zijn aan die Chris-
telijke gemeente hebben aangesloten! Alsof er
voor dezen geen wet en geen recht bestond,
worden zij, om hun aanhoorigheid tot Christus'
gemeente, door hun volksgenooten uitgesloten
van alle burgerlijke rechten, waarin al de an-
deren deelen en plichtmatig beschermd worden;
en geen hand van die die macht hebben wordt
uitgestoken om hunne rechten te handhaven!
De wet bepaalt dat de Gouverneur-generaal de
Inlandsche bevolking beschermt tegen allen,
wien ook, die haar onrecht zouden willen doen.
Dat geschiedt dan ook alleen niet ten opzichte
van die één en dezelfde belijdenis hebben aan-
genomen als ons Nederlanders eigen is, d. i.
die onder de schaduw der vleugelen van onzen
Heer en Heiland hebben toevlucht gezocht!

Ministers gaan en Ministers komen, en die
treunige, schande over ons brengende toestand
blijft de zelfde Gouverneur-generaal evenzoo
gaan en komen, en — nog eens — die toe-
stand blijft! Geruimen tijd geleden sprak de
nog fungerende Minister van Koloniën, onder
waardeering van het werk der Evangelische
Zending, dat evenwel wettige regeling van den
beschreven toestand niet spoedig te verwachten
was. Thans wordt bericht dat juist deze waar-
schijnlijk weldra als Gouverneur-generaal zal
op treden. Kan hij met een gerust geweten zijn
ambt nederleggen en dien hooger post aan-
vaarden zonder naar heiligen plicht ten minste
iets degelijks te hebben gedaan om tot die zoo
hoognoedige herstelling den grond te leggen ter
verzekering dat ze verwezenlijkt zal worden?

Immers bestaat er, ook nu reeds, een wet,
waarbij ieders burgerlijke rechten gewaarborgd
zijn zoolang hij zich niet aan een, rechterlijk
bewezen, misdadend heeft schuldig gemaakt, welke
hem die rechten naar de wet doet verliezen.
Waarom wordt die rechtvaardige en heilige wet
aldoo strafeloos geschonden, bepaaldelijk te
hunnen opzichte? Moet niet noodzakelijk daar-
terop een einde aan gemaakt worden door
een aanschrijving aan alle gezagheffenden, groot
en klein, Europeaan en Inlander, waarin elke
overtreding van die wet en al wie niet streng er
de hand aan houdt, met duchtige straf in word
bedreigd? Al ware 't alleen om den goeden
naam onzer Regering, veelmeer nog om die

eere van Christus, wiens duurzame schapen
door een Christelijke Regering voor het oog
der heidenen worden overgelaten, zoo niet aan
wolven, dan toch aan bokken, die ze verstoelen
en vertreden!

Is eenmaal aan deze verdrukking paal
en perk gesteld, wat immers langs dien weg tijd
noch moeite behoefte te kosten, dan kan licht
zonder overhaasting, hoewel met billijken spoed,
het verder noodige worden overwogen en be-
klonken tot behoortelijke en doelmatige regeling
van wat hun tijdelijke belangen eischen tot in
de bijzonderheden.

Wordt niet in dien geest gehandeld, dan zal
na wellicht niet langen tijd de vraag moeten
luiden:

Wat hebt zij met Mijne schapen gedaan?

namelijk wanneer ze in de verdrukking zijn onder-
gegaan, of wel, die niet langer kunnende uit-
staan, ze zich uit nood weeten in de armen van
het geestdoodende heidendom of Mohammeda-
nisme hebben geworpen, en bovendien ook de
anderen, die hadden willen toetreden, worden
teruggehouden van tot hun eenigen Heiland te
vluchten, ziende dat ze daarmede, zelfs bij een
Christen genaamde Regering, de bescherming
verbeuren! En dan, o Regering van Neder-
land en zijn Koloniën, door Christus zelf met
zoo vele weldaden overladen! dan blijft u over
de schrikkelijke verantwoordelijkheid voor Zijn Rech-
terstoel, het antwoord op de vraag wat zij met
Zijne schapen hebt gedaan, en waarom ze ver-
loren gegaan zijn!

O dat dan toch, eer die verantwoordelijkheid ge-
eischt wordt, *heden*, op die hoognoedige zaak
na eisch orde gesteld worde!

Niet minder dringt in dat opzicht de zaak
der naar alle waarschijnlijkheid onschuldig ver-
oordeelde personen in Nederland. Reeds zien
we, als ter ernstige waarschuwing, in een nabu-
rig land, wat zulk een zaak kan teweegbrengen.
Moet nu ook in Nederland alles in oproer ge-
raken door losbreking van dwaze en goddelooze
hartstochten?

Hoe toch is het mogelijk dat niet en Rege-
ring en Rechterlijke Macht te zamen zich ver-
plicht en gedrongen toonen om die diep treu-
rige zaak in 't reine te brengen en niet te rusten
eer die onafwijshare plicht is volbracht! Zeker
wel is het allereerst de Rechterlijke Macht op
wie die verplichting heiligelijk rust. Door haar is
het vonnis geveld. Is dat op een dwaling ge-
grond, dan is zij het die die dwaling moet aan
het licht brengen en het vonnis vernietigen door
middel van een nieuwe en eerlijke herziening.
Is het waar, wat openlijk verhaald wordt, dat
een rechter, voor wien een aanwijzing gebracht
werd omtrent een persoon van wien verzekerd
werd dat hij de misdadend bedroven had waarvan
de reeds veroordeelden beticht zijn gewor-
den, weigerde die aanwijzing aan te hooren en ver-
bood ervan te spreken? Zoo ja, op welken grond?

„Op grond van de wet“ zal geantwoord wor-
den. Van welke wet? De menscheijke natuur-
lijk. Geldt u de Goddelijke wet voor niets? Die
beveelt u onvoorwaardelijk recht en gerechtigheid
te doen; en met zulk een handeling slaat hij
het recht, Gods recht, in 't aangezicht! „Maar
wat moet er van ons worden zoo wij, de rech-
ters, de landswet schenden!“ En wat moet er
van u worden zoo gij, de rechters, Gods Wet
schendt! Wat, zoo gij onschuldigen onder een
veroordeeld vonnis laat zuchten zonder een
vinger uit te steken om afdoende zekerheid te
bekomen, van hun al of niet-schuldigheid, en
gij alzo u eigen eer en goeden naam als Rech-
terlijke Macht doet verguisen, zoodat voortaan
de reinste en onschuldigste moet vrezen, niet
u in aanraking te komen! Zijt gij menschen?

Zijt gij Christenen? Kent gij geen zelfverlo-
chening? Geen medelijden? Geen liefde? Indien
gij menschen zijt, zal geen redelijk mensch het
u euveld duiden dat gij wel eens dwalen kunt.
Maar dat gij uwe dwaling niet wilt erkennen
en herstellen, dat moet elk welkenkende u zeer
euveld duiden!

„Maar een uitspraak van de Rechtbank is
heilig; daar mag niet aan getornd worden.“
Heilig, gewis, mits ze zuiver waar en recht is.
Is ze dat niet, wat daar de oorzaken van zijn
moge, dan is ze een gruwel in Gods oog, en
het een uitspraak is van de macht die in Zijn
Naam het recht heeft te handhaven. En dan
mag er niet alleen aan getornd, maar dan mag
ze worden vernietigd!

Ook de Landswet is heilig, insover ze is
uitgevaardigd in den Naam en naar het voor-
schrift van den eenigen Wetgever. Maar indien
een landswet den rechter op een of ander punt
verhindert recht te doen, dan is dat een leemte
in de wet, die noodzakelijk hersteld moet wor-
den; en het is alweer de Rechterlijke Macht
die allereerst en met allen ernst die herstelling
heeft te eischen en daarin te volharden totdat
ze naar eisch geschiedt. Gebruikt de Rech-
terlijke Macht die leemte tot een hoofdkussen om
bij een onopzettelijk gepleegd onrecht toch
rustig te kunnen slapen, zou ze daarmede niet
veeleer den naam van onrechtmacht verdienen?

Voor Frankrijk geeft het goede hope dat er
eindelijk tot herziening van het noodlottige
vonnis aanstellen worden gemaakt. Wat ont-
zettend oordeel van den Rechter daar boven
was anders voor dat land te wachten! Moge
het er toe komen! 'En moge Nederland zich er
ernstig aan spiegelen, zoolang in deze zaak als
in die van de Christen Inlanders op Java en
elders!

P. JANSE.

Pati, 20 Dec. 1898.

Reformeerde Gezindheid.

Reformeerde Kerken.

BEROEPEN: Ten Post, C. J. Bos, te Oeijnde e.a. —
Arnhem, W. Verboef, te Grooteklooster. —
Baambrugge en Sleen, J. D. Heersink, cand. te
Kampen. — Zalt-Bommel, J. Meijer Jr., te Lange-
slag. — Pietersburen e. a. en Overschie, N. Duurs-
ma, cand. Kampen.

BEROEPEN: Oosterblum e. a., W. P. de
Hallum. — Hollandscheveld, G. Meijer, te Borge-
— Amsterdam, P. A. E. Silveis Smitt, te Rot-
terdam B. — Batavia, G. J. Bärger, te Driebergen.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Vroomshoop, J. Gouverneur, cand. —
Hoek bij Nieuwen, E. T. K. Steiler, te Kolder-
veen. — Kastricum, O. Norel R., te Wons en
Egwer, — Genep en Bergen, A. F. van der
Scheer, te Drempt. — Tuum, A. Krull, te Midrecht.
— Medemblik, G. Boomer, te Driebergen. — Jaars-
veld, J. Vonk, te Oldebroek.

AANGENOMEN: Voorburg, D. G. Postma, te Zaan-
dam. — Maassluis, A. J. Montijn J. C., te Nieuw-
Stadskanaal. — Halle, J. Gouverneur, cand. — Holst,
L. M. den Boer, te Neede.

BEROEPEN: Oude Niedorp, e. a., W. van Roggen
We, te Knollendam. — Goingsrijp, Broek en Gre-
venbicht, J. Gouverneur, cand. te Rotterdam.
— Kockengen en Berg-Abicht, W. Zijlstra, te Wad-
dinxveen. — Barneveld, Kalkman, te Woerden.
— Breda, W. Lammer, G. H., te Goes. — IJsselstein,
P. Kullman, te Oud-Alblas. — Groot-Ammer, J.
Vonk te Oldebroek.

Advertentiën.

Voor de vele en treffende bewijzen van be-
langstelling ondervonden bij het overlijden van
nijnen geliefde Echtgenoot,

GERHARDUS ALEXANDER
GOLDSCHMEDING

betwigt ik, mede namens Kinderen en weder-
zijdsche Familieleiden, mijnen oprechten dank.
Wed. G. A. GOLDSCHMEDING—
MOINAT.

Amsterdam, 19 Februari 1899.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissionairs in Effecten,
Prinsengracht bij de Prinsenvaart.

No. 157.

AMSTERDAM.

Bijzondere Aandacht

wordt gevestigd op

GOLDSCHMEDING'S

Piano's en Orgels,

welke uitmuntten in

TOON EN DUURZAAMHEID.

—

Een geheel eenige sortering

in onze Magazijnen

Warmoesstraat 141

en

Keizersgracht 305,

AMSTERDAM.

Billijke Prijsnotering.

Catalogus gratis.

EXCELSIOR.

Gedrukt door Tijdschrift voor Nederlands Volk,

ONDER REDACTIE VAN

A. J. HOOGENIEK

en

J. A. WORMSER.

Prijs per jaargang (12 Nrs. à 16 pagina's en 12 Nrs.
à 8 pagina's) / 3.50.

Inhoud van het Nr. van 7 Februari 1899:
Het Boek Job, II. — De man der drie ringen,
(slot). — De Pachtsove, (vervolg). — Twee
begrafplaatsen, (met plaat). — Een uur in de
Operatiezaal. — Een preek van drie minuten.
— Een vijand der gemeente. — Uit het leven.
— Een vierzijdige brulloft. — Stijlbloemen.

Amsterdam. VOORHEEN

Pretoria. HÖVEKER & WORMSER.

Zuiderzee-Vereeniging.

De Economische Beteekenis van de Afsluiting
en Drooglegging der Zuiderzee, volgens het
door de Staatscommissie herziene en ge-
keurde ontwerp.

Volksmitgave met duidelijke kaarten en bij-
lagen, een fraai boekje (215 pag.), franco
verkoopprijs voor 50 cents, bij tientallen voor
f. 4.—, bij de uitgever van de Vereeniging Boek-
handel en Drukkerij, voorheen E. J. BRILL
te Leiden, en verder bij alle boekhandelaren
des Rijks.

Amsterdam.

Pretoria.

HÖVEKER & WORMSER.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

P. VAN EIJK,

Firma JOHANNES KRAMER & Co
DAM 13-17, AMSTERDAM.

Kopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS
Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PROLONGATIE
en BELEENINGEN. Nemen gelden à DEPOSITO 1/2 pCt. onder prolongatiekoers. Bedragen
tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Dagen van Goede Boodschap

DOOR

Dr. A. KUYPER.

Deel I. In den Kerstnacht. Deel III. De Paaschmorgen.
„ II. Oud- en Nieuwjaar. „ IV. Op den Pinksterdag.

4 deelen ingenaaid f 3.60; in 4 fraaie stempelbanden f 5.60; elk deel
afzonderlijk ingenaaid f 1.20; gebonden f 1.75.

BOEKHANDEL

VOORHEEN

Amsterdam.

Pretoria.

HÖVEKER & WORMSER.

Amsterdamsche Maatschappij van Levensverzekering

Gevestigd te AMSTERDAM, Keizersgracht 329.

Maatschappelijk Kapitaal: Een Millioen Gulden.

Commissarissen:

Mr. Th. HEEMSKERK, L. J. S. VAN KEMPEN, H. W. VAN MARLE, Jhr. M.

A. F. DE SAVORNIN LOHMAN, J. E. N. Baron SCHIMMELPENNINGK VAN DER OYE

Directeuren: H. J. VAN VULPEN en H. SERET.

De Maatschappij sluit alle soorten verzekeringen

KAPITAAL en LIJFRENTE tot elk bedrag.

VERSCHEENEN:

EEN NIEUW PORTRET

(Kabinetformaat),

van

Dr. A. KUYPER.

Prijs f 1.25.

BOEKHANDEL

Amsterdam.

Pretoria.

VOORHEEN

HÖVEKER & WORMSER.

Vaccine

EN

Vaccinedwang.

Wat de verslagen van het Geneeskundig

Staatsziekenhuis onthullen omtrent de

waarde der koepokinjectie, door

Mr. L. W. C. KEUCHENIUS.

Van deze twee werksjes is nog een beperkt aantal

voorhanden en worden, zoolang de voorraad strekt,

na ontvangst van f 0.60 franco toegesonden door

A. FISCHER, Boekh., Utrecht.

Amsterdam.

Pretoria.

HÖVEKER & WORMSER.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

KAAS.

Edammer Graskaas, gemaakt op de oude
wijze, tweemaal daags van volle ziele melk,
zonder toevoeging van langwel, verkrijgbaar aan
huis à f 1.10, en franco na ontvangst van
postwissel à f 1.30 per stuk, bij D. PIJPER
te Opmeer, Hoeve: „Fries en Vrij.“

Vrije Universiteit.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan Legaten:

Door den heer